

- 13.4.3. убактылуу комиссия чечүү үчүн түзүлгөн тапшырма;
- 13.4.4. убактылуу комиссиянын ыйгарым укугунун мөөнөтү.
- 13.5. Убактылуу комиссиянын мүчөлөрү жергиликтүү кеңештин депутаттары тарабынан депутаттардын жалпы санынын көпчүлүк добушу менен шайланат. Добуш берүү ошондой эле убактылуу комиссиянын курамы боюнча да жүргүзүлөт. Добуш берүүнүн жыйынтыгы алардын курамын шайлоо тууралуу жергиликтүү кеңештин токтому менен бекилет.
- 13.6. Өзүнүн курамынан убактылуу комиссиянын мүчөлөрү өздөрүнүн жалпы санын көпчүлүк добушу менен комиссиянын төрагасын шайлашат.
- 13.7. Өзүнүн ишинин жыйынтыктары боюнча убактылуу комиссия жергиликтүү кеңешке отчет берет. Өзгөчө пикири бар комиссиянын мүчөсү аны жергиликтүү кеңештин сессиясында жарыялоого укуктуу.
- 13.8. Убактылуу комиссия төмөндөгү учурларда өзүнүн ишин токтотот:
- 13.8.1. өзү түзүлгөн мезгил аяктаганда;
- 13.8.2. убактылуу комиссия чечүү үчүн түзүлүп, чечүүгө тийиш болгон тапшырмалар аткарылган учурда;
- 13.8.3. жергиликтүү кеңештин чечими боюнча башка учурларда.
- 13.9. Зарылчылыкка жараша адистер, эксперттер, демилгечи топтор жана башка кызыкдар адамдар убактылуу комиссиянын ишине тартылышы мүмкүн.
- 13.10. Каралып жаткан маселе боюнча убактылуу комиссиянын мүчөлөрүнүн жалпы санынын көпчүлүк добушу менен убактылуу комиссия чечим же корутунду кабыл алат.
- 13.11. Убактылуу комиссиянын жыйынын өткөрүүнүн тартиби туруктуу комиссиялар үчүн белгиленген тартипте жүргүзүлөт.
- 13.12. Жергиликтүү кеңештин убактылуу комиссияларынын иштерин материалдык-техникалык жактан камсыз кылуу (орун-жай, эмеректер, кенсе товарлары ж.б. менен камсыз кылуу) аткаруу органына жүктөлөт.

II БӨЛҮМ. ДЕПУТАТТЫК ФРАКЦИЯЛАР

14-глава. Депутаттык фракциялар

- 14.1. Депутаттык фракция (мындан ары – фракция) — тизме боюнча бир саясий партиядан шайланган шаардык Кеңештин депутаттарынын бирикмеси. Фракция өзүнүн курамына башка партиядан өткөн депутаттарды кошууга укуксуз.
- 14.2. Фракция анын түзүлгөнү, аталышы, курамынын тизмеси, лидеринин фамилиясы жана фракциянын башка жетекчилери жөнүндө жарыяланган учурдан тартып расмий статуска ээ болот.
- 14.3. Мөөнөтүнөн мурда кеткен депутаттын ордуна келген депутат, мандат алган учурдан тартып тиешелүү фракциянын мүчөсү болуп калат.
- 14.4. Бир саясий партиядан шайланган депутаттын ошол эле партиянын фракциясына кирүүдөн баш тартуусуна жол берилбейт.
- 14.5. Фракция ушул Регламенттин негизинде ишмердүүлүгүн жүзөгө ашырат.
- 14.6. Фракция алар боюнча саясий көз карашын аныктоо үчүн шаардык Кеңеш карай турган маселелерди алдын ала кароого укуктуу. Фракция кароонун натыйжалары боюнча фракция мүчөлөрү үчүн милдеттүү чечим кабыл алат. Фракция ушул Регламентте белгиленген тартипте, өз мүчөлөрүнө түзөтүүлөрдү киргизүү жана жарыялоо үчүн ыйгарым укуктарды берүүгө укуктуу.
- 14.7. Партиянын ишинин токтотулушу же токтотулуп турушу шаардык Кеңештеги анын фракциясынын укуктук абалына таасирин тийгизбейт.
- 14.8. Фракциянын иши төмөнкү учурларда токтотулат:
- 14.8.1. шаардык кеңештин ыйгарым укуктары токтогондо;
- 14.8.2. шаардык кеңеш өзүн өзү таратканда.

15-глава. Фракциялардын жетекчилиги

- 15.1. Фракцияны ал шайлаган лидер жетектейт.

15.2. Фракция лидеринин ыйгарым укуктары:

15.2.1. шаардык кеңеште жана анын чегинен тышкары фракциянын атынан чыгат; 15.2.2. фракциянын ишин уюштурат жана координациялайт;

15.2.3. фракциянын чечимдерине кол коёт;

15.2.4. ички фракциялык тартипти контролдоону жүзөгө ашырат;

15.2.5. фракциянын чечими боюнча шаардык Кеңештин түзүмдөрүнө (комиссияга) талапкерлерди сунуш кылат;

15.2.6. фракциянын чечимдеринин аткарылышын контролдойт;

15.2.7. фракциянын чечими боюнча жыйналышта талкууланып жаткан маселе боюнча анын саясий көз карашын жарыялайт;

15.2.8. фракциянын чечими боюнча жыйналышта фракциянын коалицияга киргени жөнүндө жарыялайт;

15.2.9. шаардык Кеңештин жетекчилиги жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары, жергиликтүү администрациялар менен фракциянын өз ара аракеттенүүсүн камсыз кылат;

15.2.10. эсептөө комиссиясынын курамына өкүлдөрдү сунуш кылат;

15.2.11. шаардык Кеңештин, туруктуу жана убактылуу комиссиялардын жыйналыштарына, ошондой эле шаардык Кеңештин иш-чараларына фракциянын мүчөлөрүнүн катышуусун камсыз кылат;

15.2.12. ушул Регламентке жана фракциянын Жобосуна ылайык башка ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырат.

15.2.13. Фракциянын лидери Төраганын, Төраганын орун басарларынын, туруктуу комиссиянын төрагасынын жана төраганын орун басарынын кызмат орундарын бир учурда ээлей албайт.

16-глава. Фракциялардын укуктары

Фракция төмөнкүдөй укуктарга ээ:

1) шаардык Кеңеш карап жаткан маселелер боюнча саясий көз карашын билдирүүгө;

2) башка фракциялар менен коалицияга биригүүгө;

3) Төрагага шаардык Кеңештин кезексиз жыйналышын чакыруу жөнүндө сунуш киргизүүгө;

4) фракциянын өкүлү фракциянын атынан билдирүүлөрдү, баяндамаларды, кошумча баяндамаларды, билдирмелер жана сунуштар менен чыгып сүйлөөгө;

5) башка фракциялар менен биргелешкен жыйналыштарга катышууга, фракциянын жыйналышына кызыкдар адамдарды чакырууга, эксперттер жана адистер менен кеңешүүгө;

6) шаардык Кеңештин ар жылдык жумуш планы боюнча сунуштарды киргизүүгө;

7) шаардык Кеңештин туруктуу жана убактылуу комиссияларынын курамына фракция мүчөлөрүнүн талапкерлигин сунуш кылууга жана аларды чакыртып алуу боюнча сунуштарды киргизүүгө;

8) шаардык Кеңештин ыйгарым укуктарына таандык болгон кызмат адамдарын шайлоо, бошотуу, бекитүү, жактыруу, макулдук берүү, дайындоо боюнча сунуштарды киргизүүгө;

9) айрым маселелерди иликтөө боюнча жумушчу топторун түзүү боюнча сунуштарды киргизүүгө;

10) шаардык Кеңештин жыйналышынын протоколуна киргизүү үчүн кандай гана болбосун талкууланып жаткан маселе боюнча фракциянын өзгөчө пикирин берүүгө;

11) фракциянын материалдарын жана документтерин жалпыга маалымдоо каражаттарында жарыялоого;

12) фракция мүчөлөрүнүн аракеттерине шайлоочулардын кайрылууларын кароого жана фракциялык тартипти чыңдоо максатында зарыл чараларды көрүүгө;

- 13) өзүнүн өкүлүн туруктуу жана убактылуу комиссиянын төрагасынын же төраганын орун басарынын кызмат ордуна чакыртып алууга;
- 14) Кыргыз Республикасынын жана ушул Регламентте каралган башка укуктарды жүзөгө ашырууга;
- 15) Фракциялардын мыйзамда жана ушул Регламентте кепилденген укуктары көпчүлүк фракциялары тарабынан чектелиши мүмкүн эмес.

17-глава. Фракциялардын коалициясы жана анын укуктары

17.1. Фракциялардын коалициясы (мындан ары — коалиция) ишин коалициялык макулдашуунун жана фракциялардын жоболорунун негизинде жүзөгө ашыруучу фракциялардын ыктыярдуу бирикмеси болуп саналат.

17.2. Фракциялар көпчүлүктүн коалициясына же азчылык фракциялардын коалициясына биригүүгө укуктуу.

17.3. Коалициялык макулдашууда төмөнкүлөр чагылдырылышы мүмкүн:

17.3.1. коалицияны түзүүнүн негизи болуп калган, макулдашылган саясий көз караштар;

17.3.2. коалициянын саясий багытталгандыгы;

17.3.3. коалициянын иш принциптери;

17.3.4. коалициянын чечимдерди кабыл алуу тартиби;

17.3.5. коалициянын ишин токтотуу шарттары.

Коалициялык макулдашууга фракциялардын коалицияга кирүү жөнүндө чечимдери жана алар кабыл алынган жыйындардын протоколдору тиркелет.

17.4. Коалициянын атынан, эгерде бул коалициялык макулдашууда аныкталса, коалицияга кирген фракциялардын лидерлери же болбосо коалициянын жетекчиси чыгат.

17.5. Шаардык кеңештин сессиясында уюшулганын жарыялаган учурдан тартып, коалиция расмий статуска ээ болот.

17.6. Төмөнкү учурдан тартып коалиция өз ишин токтотот:

17.6.1. фракция же фракциялар өзүн андан чыкканын жарыялагандыгынын натыйжасында же коалициялык көпчүлүктүн статусу жоюлганда;

17.6.2. коалициянын жетекчиси же ыйгарым укуктуу өкүлү коалициянын таратылышы жөнүндө расмий жарыялаганда.

18-глава. Шаардык кеңештеги көпчүлүк жана азчылык фракциялары

18.1. Депутаттык мандаттардын теңинен көбүнө ээ болгон фракция же фракциялардын коалициясы шаардык кеңеште көпчүлүк болуп эсептелет.

18.2. Көпчүлүктүн коалициясына кирбеген фракция же фракциялар шаардык кеңештеги азчылыкты түзөт.

18.3. Шаардык кеңештеги азчылыктын фракциясы же фракциялары өзүн оппозиция катары жарыялоого укуктуу.

19-глава. Шаардык кеңештеги оппозиция (азчылык фракциясы)

19.1. Шаардык кеңештеги азчылыкты түзгөн жана шаардык кеңештин жыйналышында өзүнүн оппозициясы жөнүндө жарыялаган фракция, фракциялар же алардын коалициясы шаардык кеңештеги оппозиция болуп саналат.

19.2. Фракция, фракциялар же алардын коалициясы шаардык кеңештин жыйналышында оппозиция статусунан баш тартканы тууралуу же шаардык кеңештеги көпчүлүктүн коалициясынын курамына киргени жөнүндө расмий жарыялаган учурдан тартып, шаардык кеңештеги оппозиция статусун жоготот.

20-глава. Шаардык кеңештеги оппозициялык фракциянын укуктары

20.1. Шаардык кеңештин оппозициялык фракциясы төмөндөгүлөргө укуктуу:

20.1.1. төраганын орун басарынын кызмат ордуна талапкер болууга жана шайланууга;

20.1.2. шаардык кеңештин бюджет жана мыйзамдуулук маселелери боюнча туруктуу комиссияларынын төрагаларынын, ошондой эле башка комиссияларынын төрагаларынын орун басарларынын кызмат орундарына;

20.1.3. мамлекеттик жалпыга маалымдоо каражаттарына тең жеткиликтүүлүккө.

20.2. Шаардык кеңештеги оппозициянын ушул беренедө кепилденген укуктарын чектөөгө жол берилбейт.

III БӨЛҮМ. ЖЕРГИЛИКТҮҮ КЕҢЕШТИН ИШИН УЮШТУРУУ

21-глава. Жергиликтүү кеңештин биринчи (уюштуруу) сессиясы

21.1. Жаңы шайланган жергиликтүү кеңештин биринчи сессиясы мурдагы чакырылган кеңештин төрагасы тарабынан жергиликтүү кеңештин депутаттарын шайлоодон кийин эки жумалык мөөнөттөн кечиктирилбестен чакырылат.

13. Биринчи сессияны даярдоону шаардык кеңештин аппараты жүргүзөт.

21.2. Жергиликтүү кеңештин аппараты (мындан ары – Аппарат), жооптуу катчысы (мындан ары – катчы) биринчи сессияга 3 күн калганга чейин депутатка төмөнкүлөрдү жиберет:

21.2.1. жаңы шайланган депутаттар жөнүндө маалыматты;

21.2.2. аппаратын кызматкерлеринин, катчынын байланыш телефондорун;

21.3. Жергиликтүү кеңештин биринчи сессиясын тиешелүү жергиликтүү кеңештин жаш курагы боюнча улуу депутаты ачат, кеңештин төрагасы шайланганча сессияны алып барат.

21.4. Жергиликтүү кеңештин сессиясы депутаттардын жалпы санынын кеминде жарымы катышса, укук ченемдүү болот.

21.5. Төрагалык кылуучу жергиликтүү кеңешке шайлоонун натыйжалары жөнүндө маалыматты жарыялоо үчүн аймактык шайлоо комиссиянын төрагасына сөз берет.

21.6. Аймактык шайлоо комиссиясынын төрагасы жергиликтүү кеңештин депутаттарына белгиленген үлгүдөгү мандатын ырастоочу күбөлүк жана төш белгини тапшырат.

21.7. Жергиликтүү кеңештин депутатынын ыйгарым укуктары мандат тапшырылган күндөн тартып башталат.

21.8. Жаңы чакырылыштагы жергиликтүү кеңештин депутаттары ыйгарым укуктарына киришкенден кийин төмөнкү маселелер биринчи кезекте каралуусу тийиш:

21.8.1. Төраганы жана анын орун басарын шайлоо үчүн эсептөө комиссиясын түзүү;

21.8.2. Төраганы жана анын орун басарын шайлоо;

21.8.3. Жергиликтүү кеңештин чечими боюнча биринчи кезекте каралуучу маселелердин катарына жана башка маселелер киргизилиши мүмкүн.

21.9. Жогоруда көрсөтүлгөн маселелерди кароонун ирети сессиянын күн тартибинде аныкталат.

22-глава. Жергиликтүү кеңештин жана анын органдарынын ишин пландаштыруу

22.1. Жергиликтүү кеңеш, анын туруктуу комиссиялары жана фракциялары планын бир жылга түзөт. Жергиликтүү кеңештин планы тууралуу маселе биринчи сессия өткөрүлгөн соң кийинки сессиянын күн тартибине киргизилет.

22.2. Жергиликтүү кеңештин иш планы жергиликтүү кеңештин төрагасынын орун басары/орун басарлары, туруктуу комиссиялардын төрагалары, фракциялардын лидерлери, жооптуу катчысы жана аткаруу органынын башчысы менен бирдикте жергиликтүү кеңештин төрагасы тарабынан түзүлөт, зарылчылыкка жараша аймагында жайгашкан уюмдардын, ишканалардын жана мекемелердин жетекчилери чакырылат.

22.3. Жергиликтүү кеңештин туруктуу комиссиясынын иш планы жергиликтүү кеңештин иш планынын негизинде туруктуу комиссиялардын мүчөлөрү, жооптуу катчысы, жергиликтүү кеңештин төрагасы жана аткаруу органынын башчысы менен бирдикте түзүлөт.

22.4. Иш планына бир жылдын аралыгында жергиликтүү кеңештин сессияларында, туруктуу комиссиянын жана фракциялардын жыйындарында кароого чыгарылган маселелер киргизилет.

22.5. Шаардын мэриясы тарабынан даярдалган маселени иш-планга киргизүүдө, шаардык кеңеш шаардык кеңеште маселени кароо үчүн жооптуу депутатты (эреже катары, фракциянын жетекчисин, шаардык кеңештин профилдик туруктуу комиссиясынын төрагасын) аныктайт.

22.6. Жергиликтүү кеңештин жана анын туруктуу комиссияларынын ишин пландаштыруу жергиликтүү кеңештин жана анын туруктуу комиссияларынын кароосуна иш планына киргизилбеген башка маанилүү маселелерди киргизүүгө чектөө койбойт.

22.7. Жергиликтүү кеңештин курамы, туруктуу комиссиялардын курамы, ошондой эле иш пландары аймактагы маалымат тактайларында документтердин көчүрмөлөрүн жайгаштыруу аркылуу маалымдалат.

23-глава. Жергиликтүү кеңештин сессиясын даярдоонун жана өткөрүүнүн тартиби

23.1. Жергиликтүү кеңештин сессиясы жергиликтүү кеңештин карамагына кирген маселелерди коллективдүү талкуулоону жана ал боюнча тийиштүү чечим кабыл алууну камсыз кылган жергиликтүү кеңештин ишинин негизги уюштуруучулук-укуктук түрү болуп саналат.

23.2. Жергиликтүү кеңештин сессиясы жергиликтүү кеңештин депутаттарынын жалпы санынын жарымынан аз эмеси катышканда укук ченемдүү болот.

23.3. Депутаттарды каттоо башталгандан кийин ___ мүнөттүн аралыгында кворум жок болгон учурда төрагалык кылуучу ___ мүнөткө тыныгуу жарыялайт. Эгерде ___ мүнөттүн ичинде кворум камсыз кылынбаса, анда сессия болбой калды деп эсептелинет.

23.4. Жергиликтүү кеңештин сессиясын жергиликтүү кеңештин төрагасы чакырат:

23.4.1. өзүнүн демилгеси боюнча;

23.4.2. жергиликтүү кеңештин депутаттарынын жалпы санынын үчтөн биринен кем эмесинин демилгеси боюнча;

23.4.3. аткаруу органынын башчысынын – айыл өкмөтүнүн башчысынын, мэрдин сунушу боюнча;

23.4.4. жергиликтүү мамлекеттик администрациясынын башчысы-акимдин сунушу боюнча.

23.5. Жергиликтүү кеңештин сессиясы кварталына бир жолудан кем эмес өткөрүлөт. Белгиленген мөөнөттө чакырылуучу жергиликтүү кеңештин сессиясынан тышкары, кезексиз сессиялар өткөрүлүшү мүмкүн.

23.6. Жергиликтүү кеңештин сессиясы коомчулук үчүн ачык болуп саналат. Сессияга аткаруу органынын башчысы, анын орун басары, жергиликтүү коомдоштук мүчөлөрү, каралуучу маселе боюнча чакырылган адамдар, ошондой эле ушул Регламенте каралган тартипте бардык кызыкдар адамдар катышууга укуктуу.

23.7. Эгерде каралып жаткан маселе мыйзамдарга ылайык мамлекеттик жашыруун сырга тийиштүү болсо, жергиликтүү кеңеш жабык сессия өткөрүү боюнча чечим кабыл алышы мүмкүн.

23.8. Жергиликтүү кеңештин сессиясын чакыруу тууралуу жарыя сессия башталганга чейин 10 календардык күндөн кечиктирилбестен, аймактарда жалпы жашоочуларга жеткиликтүү жерлерде көрүнүктүү болуп илинет.

23.9. Жергиликтүү кеңештин сессиясына катышуучулардын саны каттоонун натыйжалары боюнча аныкталат. Депутаттарды каттоону жооптуу катчы жүргүзөт, каттоо ар бир сессиянын алдында жана каттоонун убактысы көрсөтүлүү менен сессия аяктаганга чейин жүргүзүлөт. Депутаттарды каттоо журналы жооптуу катчыда (же жергиликтүү кеңештин төрагасында) сакталат. Сессияга катышкан депутат өзүнүн катталуусун жокко чыгарууну талап кылууга укуксуз.

23.10. Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарына ылайык документ түрүндө тастыкталган ооруу, иш сапары жана башка себептер жергиликтүү кеңештин сессиясына депутаттын катышпай калышынын жүйөлүү себептери болуп саналат. Мындай учурда депутат жергиликтүү кеңештин төрагасына жергиликтүү кеңештин сессиясына депутаттын катышпай калышынын жүйөлүү себептерин тастыктаган документти тапшырат.

23.11. Сессияларга катары менен төрт жолудан ашык жүйөлүү себептерсиз катышпай калган депутаттарга карата жергиликтүү кеңештин депутаттардын жалпы санынын көпчүлүк добушу менен депутаттык ыйгарым укуктарын токтотуу тууралуу жергиликтүү кеңештин чечими кабыл алынат. Мындай чечим күчүнө киргенден кийин (жарыяланган күндөн баштап) ыйгарым укуктарын токтотуу үчүн аймактык шайлоо комиссиясына жөнөтүлөт.

24-глава. Жергиликтүү кеңештин кезексиз сессиясы

24.1. Кечиктирилгис маселелерди чечүү үчүн жергиликтүү кеңештин төрагасы өзүнүн демилгеси же аткаруу органынын башчысынын, жергиликтүү мамлекеттик администрациясынын башчысы-акимдин, жергиликтүү кеңештин депутаттарынын жалпы санынын үчтөн биринин сунушу боюнча жергиликтүү кеңештин кезексиз сессиясын чакырууга укуктуу.

24.2. Жергиликтүү мамлекеттик администрациясынын башчысы-акимдин, аткаруу органынын башчысынын же жергиликтүү кеңештин депутаттарынын жалпы санынын үчтөн биринин, кеңештин кезексиз сессиясын чакыруу боюнча сунушу кезексиз сессияда каралуучу маселелерди көрсөтүү жана аны чакыруунун зарылдыгынын кыскача негиздемеси менен жазуу жүзүндө жергиликтүү кеңештин төрагасына берилет.

24.3. Жергиликтүү кеңештин кезексиз сессиясын чакыруу боюнча жергиликтүү кеңештин төрагасынын сунушу каралуучу маселелерди көрсөтүү жана аны чакыруунун зарылдыгынын негиздемеси менен маалымдама аркылуу жол-жоболоштурулат жана жергиликтүү кеңешти депутаттарына жөнөтүлөт.

24.4. Кезексиз сессия сунуш келип түшкөн күндөн тартып 5 календардык күндөн кеч эмес убакытта чакырылат.

24.5. Кезексиз сессиясын чакыруу жөнүндө жергиликтүү кеңештин депутаттарына маалымдоо кезексиз сессияны чакыруу тууралуу чечим кабыл алынган күндөн баштап 4 календардык күндүн ичинде жүргүзүлөт.

24.6. Жергиликтүү кеңештин кезексиз сессиясын чакыруу боюнча жарыяда кезексиз сессияда каралуучу маселелер көрсөтүлүп, кезексиз сессия башталганга чейин 4 календардык күндөн кечиктирилбестен, аймактарда жалпы жашоочуларга жеткиликтүү жерлерде көрүнүктүү болуп илинет.

24.7. Өзгөчө кырдаалдар жаралган учурда жергиликтүү кеңештин төрагасы депутаттарды, чакырылуучу адамдарды жана жергиликтүү коомдоштуктун мүчөлөрүн маалымдоонун мөөнөтүн милдеттүү түрдө сактабастан эле кезексиз сессияны чакырууга укуктуу.

24.8. Кезексиз сессиянын күн тартиби жана зарыл каралуучу маселелердин материалдары депутаттарга жана чакырылган адамдарга кезексиз сессиянын ___ календардык күнүнө чейин, калган бардык катышуучуларга кезексиз сессия өткөрүлөр алдында таркатылат.

24.9. Өзгөчө кырдаалдар жаралган учурда кезексиз сессиянын күн тартиби жана материалдары депутаттарга жана бардык чакырылгандарга жана катышуучуларга кезексиз сессия өткөрүлөр алдында таркатылат.

25-глава. Сессиянын күн тартиби

25.1. Сессиянын күн тартибинин долбоору жергиликтүү кеңештин иш планынын, туруктуу (убактылуу) комиссиялардын, депутаттардын, аткаруу органынын башчыларынын сунуштарынын негизинде жыйын өткөрүүгө чейин жергиликтүү кеңештин төрагасы тарабынан 10 күн мурда жана кеңештин кезексиз сессиясына чейин 5 күн мурда түзүлөт. Өзгөчө кырдаал жаралган учурларда кечиктирилгис түрдө түзүлөт.

25.2. Күн тартибинин долбоорунун маселелери алар туруктуу (убактылуу) комиссиялардын жыйындарында алдын ала каралгандан кийин жана алар жергиликтүү кеңештин туруктуу (убактылуу) комиссияларынын төрагалары менен макулдашылгандан кийин төрага тарабынан киргизилет.

25.3. Өткөрүлүүчү убактысы жана жери көрсөтүлүү менен төрага тарабынан аныкталган сессиянын күн тартибинин долбоору, сессияда каралууга тийиш болгон токтомдордун долбоорлору жана башка документтер менен материалдар сессия башталганга чейин 3 календардык күндөн кеч эмес депутаттарга жана чакырылган адамдарга жөнөтүлөт. Күн тартибинин долбоору бир эле учурда маалымат тактайларына жайгаштырылат, ошондой эле жергиликтүү калктын таанышуусу үчүн аймактагы көрүнүктүү жерлерге илинет.

25.4. Эгерде жергиликтүү кеңештин депутаттары зарыл деп эсептешсе, сессиянын күн тартибинин долбоору жергиликтүү гезиттерде, телекөрсөтүүдө жана радиода жарыя кылынат.

25.5. Сессиянын күн тартибинин долбоору сессияда төрагалык кылуучу тарабынан негиз катары кабыл алуу үчүн добушка коюлат.

25.6. Сессияда негиз катары кабыл алынган күн тартибинин долбооруна өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилиши мүмкүн.

25.7. Сессияда негиз катары кабыл алынган күн тартибинин долбоорун жаңы маселе менен толуктоо тууралуу сунуш, эгерде сунуш кылынган маселе мурда жергиликтүү кеңештин туруктуу (убактылуу) комиссияларында каралган болсо гана, катышкан депутаттардын көпчүлүк добушу менен киргизилет.

25.8. Күн тартибинин долбооруна киргизилген маселелерди алып салуу же сессиянын күн тартибиндеги маселелерге өзгөртүү киргизүү (техникалык маанидеги) тууралуу сунуштар жергиликтүү кеңештин туруктуу (убактылуу) комиссияларында каралбастан эле катышкан депутаттардын көпчүлүк добушу менен кабыл алынат.

25.9. Сессиянын күн тартибинин долбооруна өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизүү тууралуу чечим кабыл алынгандан кийин төрага тарабынан сессиянын күн тартиби жалпысынан кабыл алуу үчүн добушка коюлат, сессиянын күн тартиби жергиликтүү кеңештин депутаттарынын жалпы санынын көпчүлүк добушу менен кабыл алынат.

25.10. Жергиликтүү кеңештин сессиясында кошумча материалдар жергиликтүү кеңештин төрагасынын кол коюусу болгондо гана таркатылат.

26-глава. Сессияга төрагалык кылуучу

26.1. Жергиликтүү кеңештин сессиясын сессияга төрагалык кылуучу алып барат. Сессияга төрагалык кылуучу жергиликтүү кеңештин төрагасы болуп саналат, ал жокто жергиликтүү кеңештин төрагасынын орун басары болот.

26.2. Сессияга төрагалык кылуучу төмөндөгүдөй укуктарга ээ:

26.2.1. жергиликтүү кеңештин сессиясын алып барууга;

26.2.2. маселелерди талкуулоого катышууга;

26.2.3. депутаттарга жана кызмат адамдарына маалым-кат алуу үчүн кайрылууга;

26.2.4. эгерде депутат Регламентти бузуп жатса, күн тартибинен башка маселе боюнча сүйлөсө, кемсинтүүчү сөздөрдү пайдаланса, чыгып сүйлөөчүнү эскертүүгө, эгерде кайталап мындай бузууларга жол берсе, чыгып сүйлөөчүгө сөз бербөө жөнүндө добушка коюуга;

26.2.5. чечим кабыл алынган учурда көпчүлүгүнүн добуш берүүсү ачыктан-ачык белгилүү болуп турганда добуштарды саноого убакыт кетирбөөгө;

26.2.6. сессияда пайда болгон пикир келишпестиктерди четтетүү жана маселелерди чечүү максатында депутаттар, адистер менен кеңешүүлөрдү өткөрүүнү жүргүзүүгө;

26.2.7. ушул Регламентте белгиленген тартипте сессияга катышуу тартибин бузган депутат болуп саналышпаган адамдарга сөз бербөө, жыйындар залынан чыгарып жиберүү тууралуу сунуштарды киргизүүгө;

26.2.8. залда өзгөчө кырдаалдар, ошондой эле коомдук тартипти одоно бузуулар жаралган учурда сессияны токтото турууга.

26.3 Сессияга төрагалык кылуучу төмөндөгүлөргө милдеттүү:

26.3.1. ушул Регламентти сактоого жана аны ушул жыйынга катышуучулардын баарынын сактоосун камсыз кылууга;

26.3.2. чыгып сүйлөө убактысын сактоону камсыз кылууга, белгиленген убакыттын бүтүп жаткандыгы тууралуу өз учурунда эскертүүгө;

26.3.3. сессиянын күн тартибине ылайык келип түшкөн сунуштардын ирети боюнча сөз сүйлөө үчүн сөз берүүгө;

26.3.4. сессиянын күн тартибинде турган маселелерди добушка коюуга;

26.3.5. келип түшкөн депутаттардын сунуштарын иретине жараша добушка коюуга;

26.3.6. депутаттардын жазуу жүзүндөгү суроо-талаптарын жана кайрылууларын жарыя кылууга, суроо-талаптар үчүн сөз берүүгө, аларга суроо-жооп, маалымкат, билдирүү, жарандардын кайрылуулары, жарыялар үчүн, ошондой эле жыйынды алып баруу боюнча сын-пикирлер, жергиликтүү кеңештин токтомунун долбоору боюнча сунуштарды жана түзөтүүлөрдү киргизүү, добуш берүүнүн түрү боюнча чыгып сүйлөө үчүн сөз берүүгө;

26.3.7. сессиянын протоколун жүргүзүүнү уюштурууга, жергиликтүү кеңештин сессияларынын протоколдоруна жана токтомдоруна кол коюуга;

26.3.8. сессиянын катышуучуларына карата сый мамиле жасоого, сессиянын катышуучуларына жекече сын-пикирин билдирүүдөн жана алардын сөздөрүнө баа берүүдөн, комментарий жасоодон карманууга;

26.3.9. сессияны алып баруунун эрежелери жана жол-жоболору боюнча билдирүүлөрдү жана түшүндүрмөлөрдү эске алууга;

26.3.10. эгерде жергиликтүү кеңештин төрагасы каралып жаткан маселе боюнча баяндамчы болсо же аны жергиликтүү кеңештин төрагасынын кызмат ордунан бошотуу тууралуу маселени жергиликтүү кеңеш караган учурда, сессияны алып барууну орун басарына берүүгө.

27-глава. Жергиликтүү кеңештин сессиясындагы депутаттын укугу жана милдети

27.1. Жергиликтүү кеңештин депутаты төмөндөгүлөргө укуктуу:

27.1.1. жергиликтүү кеңештин органдарын шайлоого жана аларга шайланууга;

27.1.2. жергиликтүү кеңештин жана анын органдарынын кароосу үчүн маселелерди сунуш кылууга;

27.1.3. жергиликтүү кеңештин жана анын органдарынын жыйындарынын күн тартиби, талкуулануучу маселелерди кароонун ирети жана алардын маңызы боюнча сунуштарды жана сын-пикирлерди киргизүүгө;

27.1.4. токтомдордун долбоорлорун, жергиликтүү кеңеш же анын органдары кабыл алуучу документтерди жана аларга түзөтүүлөрдү кароо үчүн демилгелөөгө жана киргизүүгө;

27.1.5. жергиликтүү кеңеш түзүүчү туруктуу (убактылуу) комиссиялардын жеке курамы жана жергиликтүү кеңеш тарабынан шайлануучу, дайындалуучу же бекитилүүчү кызмат адамдарынын талапкерлиги боюнча пикирин билдирүүгө;

27.1.6. жергиликтүү кеңеш тарабынан түзүлүүчү органга, алардын курамына кирген адамдарга, ошондой эле жергиликтүү кеңеш тарабынан шайлануучу, дайындалуучу же бекитилүүчү кызмат адамдарына ишеним көрсөтпөө жөнүндө маслени коюуга;

27.1.7. жарыш сөздөргө катышууга, суроо-талап менен кайрылууга, баяндамачыга сессияга төрагалык кылуучуга суроолорду берүүгө;

27.1.8. жергиликтүү кеңешке отчет берүүчү органдын же кызмат адамынын кеңештин сессиясында отчетун угуу, ошондой эле жергиликтүү кеңештин, аймагында жайгашкан башка органдардын жана кызмат адамдарынын компетенциясына кирген маселелер боюнча маалыматтарын угуу боюнча сунуштарды киргизүүгө;

27.1.9. өзүнүн сунуштарын негиздөө менен жана добуш берүүнүн түрү боюнча чыгып сүйлөөгө, маалымат берүүгө;

27.1.10. жергиликтүү кеңештин сессиясында, анын органдарынын жыйындарында жергиликтүү кеңеш тарабынан белгиленген тартипте жарандардын же алардын

бирикмелеринин кайрылууларынын, билдирүүлөрүнүн, петицияларынын текстерин, эгерде алар коомдук мааниге ээ болсо, жарыя кылууга;

27.1.11. Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында жана ушул Регламентте ага берилген башка укуктардан пайдаланууга.

27.2. Жергиликтүү кеңештин депутаты төмөндөгүлөргө милдеттүү:

27.2.1. ар бир сессиянын алдында каттоодон өтүүгө жана сессиянын ишине катышууга;

27.2.2. регламентти, сессиянын күн тартибин жана сессияга төрагалык кылуучунун укук ченемдүү талаптарын сактоого;

27.2.3. колун көтөрүү аркылуу сөз сүйлөөнү суранууга;

27.2.4. сессияга төрагалык кылуучунун уруксаты менен гана чыгыш сүйлөөгө;

27.2.5. жүрүм-турум этикасынын эрежелерин сактоого;

27.2.6. чыгыш сүйлөгөндө катышып жаткандардын ар-намысына жана кадыр-баркына акарат келтирген орой, мазактоочу сөздөрдү колдонбоого, мыйзамсыз аракеттерге чакырбоого, көзкөрүнөө жалган маалыматтарды пайдаланбоого, сессиянын катышуучуларына алардын чыгыш сүйлөгөн сөздөрүнө баам бербөөгө, кимдир бирөөнүн дарегине карата негизсиз жалаа жабууга жол бербөөгө;

27.2.7. сессия учурунда төрагалык кылуучунун уруксаты менен чыгыш кетүүгө.

27.3. Өзүнүн милдеттерин аткарбаган учурда депутат мыйзамдарга ылайык жооп берет.

27.4. Жергиликтүү кеңештин депутаты анын жеке кызыкчылыгына байланыштуу, башкача айтканда ал үчүн, анын жубайы, алардын ата-энелери, балдары, бир туугандары үчүн материалдык жактан пайдалуу маселелер кеңештин сессияларында каралган учурда катышууга жана добуш берүүгө тийиш эмес.

27.5. Жергиликтүү кеңештин депутаттары жергиликтүү кеңештин депутаттарынын жалпы санынын үчтөн биринин демилгеси менен төмөндөгү маселелерди демилгелөөгө укуктуу:

27.5.1. өздөрүнүн милдеттерин аткарбаган же тийиштүү денгээлде аткарбаган учурларда жергиликтүү кеңештин төрагасын, төраганын орун басарын мөөнөтүнөн мурда бошотууга;

27.5.2. жергиликтүү кеңештин сессиясын кезексиз тартипте чакырууга;

27.5.3. мурда кабыл алынган жергиликтүү коомдоштук уставына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүүгө.

27.6. Жергиликтүү кеңештин сессиясында депутаттар тарабынан айтылган жана жазуу жүзүндө төрагалык кылуучуга берилген сын-пикирлер жана сунуштар жергиликтүү кеңеш тарабынан же анын тапшырмасы боюнча туруктуу (убактылуу) комиссиялар тарабынан каралат же тийиштүү мамлекеттик органдардын же кызмат адамдарынын кароосуна жөнөтүлөт, алар жергиликтүү кеңеш тарабынан башкача каралбаса, ошол сунуштарды жана сын-пикирлерди бир айлык мөөнөттөн кечиктирбестен кароого жана кароонун жыйынтыктары боюнча сунуш жана сын-пикир киргизген депутатка, ошондой эле жергиликтүү кеңештин төрагасына билдирүүгө милдеттүү.

27.7. Сессияларда, туруктуу (убактылуу) комиссиялардын жыйындарында депутаттарга жергиликтүү кеңеш тарабынан кабыл алынган чечимдердин аткарылышынын, депутаттардын сунуштарынын жана сын-пикирлеринин, шайлоочулардын сууроо-талаптарынын жүзөгө ашырылышын жүрүшү жөнүндө, ошондой эле жергиликтүү кеңештин жана анын органдарынын иштеринин башка маанилүү маселелери мазгил-мезгили менен маалымдалат.

28-глава. Депутаттык этика

28.1. Жергиликтүү кеңештин депутаты өзүнүн ыйгарым укуктарын аткарган учурда жеке жана коомдук кызыкчылыктардын кагылышуусунан (мындан ары – кызыкчылыктардын кагылышуусу) качууга милдеттүү.

28.2. Кызыкчылыктардын кагылышуусу жаралган учурда депутат өзүн депутаттык этиканын кодексине ылайык алып жүрүүгө милдеттүү. Депутат өзүнүн ак ниеттүүлүгүнө